

భారతదేశ లీగల్ మెట్రాలజీ (కొలతల శాస్త్ర) వ్యవస్థ: చారిత్రక పరిణామం - ఆధునిక సంస్కరణలు

(India's Legal Metrology Ecosystem: Historical Evolution and Modern Reforms)

1. చారిత్రక పరిణామం (HISTORICAL EVOLUTION)

- **సింధు లోయ నాగరికత:** అత్యంత ప్రామాణికమైన (Standardized) కొలతల వ్యవస్థను ఉపయోగించిన తొలి నాగరికత.
- **మౌర్య సామ్రాజ్యం:** పరిపాలన, పన్నుల క్రమబద్ధీకరణ కోసం వ్యవస్థీకృత కొలతలను ప్రవేశపెట్టారు.
- **షేర్ షా సూరి:** బరువులు మరియు కొలతలను ప్రామాణీకరించడంతో పాటు, ఆధునిక రూపాయికి మూలమైన 'రుపియా' (Rupiya) నాణేన్ని ప్రవేశపెట్టారు.
- **ప్రాచీన కొలతల యూనిట్లు (యూపీఎస్ సీ మ్యాచింగ్ ప్రశ్నలకు ముఖ్యం):**
 - **రతి (Rati):** బంగారం, రత్నాలు కొలవడానికి ఉపయోగించే చిన్న విత్తన ఆధారిత యూనిట్.
 - **మాషా (Masha):** నిర్దిష్ట సంఖ్యలో రతుల కలయికతో ఏర్పడే పెద్ద యూనిట్.
 - **తోలా (Tola):** అమూల్యమైన లోహాల వాణిజ్యానికి వాడే యూనిట్.
 - **సేరు (Seer):** సాధారణ మార్కెట్ లావాదేవీలకు ఉపయోగించేది.
 - **మౌండ్ (Maund) & క్యాండ్ (Candy):** బల్క్ (Bulk) వాణిజ్యం మరియు వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల నిల్వ కొలతలకు వాడేవారు.

2. సంస్థాగత నిర్మాణం & చట్టాలు (INSTITUTIONAL FRAMEWORK)

- **నేషనల్ ఫిజికల్ లాబొరేటరీ (NPL) - 1947:** ఇది భారతదేశపు 'నేషనల్ మెజర్ మెంట్ ఇన్ స్టిట్యూట్'. దేశంలో మీటర్, కిలోగ్రామ్ జాతీయ నమూనాలకు (National Prototypes) రక్షకుడిగా వ్యవహరిస్తుంది. ఎన్నికలలో ఉపయోగించే 'ఓటర్ల నిరంతర సిరా' (Indelible Ink) ను అభివృద్ధి చేసింది ఇదే.
- **ఆసియా పసిఫిక్ మెట్రాలజీ ట్రోగ్రామ్ (APMP):** దీనిలో భారతదేశం (NPL ద్వారా) ఒక వ్యవస్థాపక సభ్యురాలిగా ఉంది.
- **స్టాండర్డ్స్ ఆఫ్ వెయిట్స్ అండ్ మెజర్స్ యాక్ట్, 1956:** దీని ద్వారానే భారతదేశం అంతటా ఏకరూప మెట్రిక్ వ్యవస్థను మరియు **అంతర్జాతీయ యూనిట్ల వ్యవస్థను (SI Units - 1957-58)** స్వీకరించింది.
- **లీగల్ మెట్రాలజీ యాక్ట్, 2009:** సాంకేతిక పరిజ్ఞానం, ఆధునిక వాణిజ్య పద్ధతులకు అనుగుణంగా పాత చట్టాలను రద్దు చేస్తూ ఏప్రిల్ 1, 2011 నుండి అమలులోకి వచ్చింది.
 - లీగల్ మెట్రాలజీ అధికారులకు శిక్షణ ఇచ్చే సంస్థ: **ఇండియన్ ఇన్ స్టిట్యూట్ ఆఫ్ లీగల్ మెట్రాలజీ (IILM), రాంచీ.**
 - అక్టోబర్ 2025 లో, గవర్నమెంట్ అప్రూవ్డ్... టెస్ట్ సెంటర్స్ (GATCs) పరిధిని 18 రకాల కొలత పరికరాలకు (వాటర్ మీటర్లు, గ్యాస్ మీటర్లు మొదలైనవి) విస్తరించారు.

3. ఆధునిక సంస్కరణలు & ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు (MODERN REFORMS)

జన్ విశ్వాస్ చట్టాలు (EASE OF DOING BUSINESS):

- **జన్ విశ్వాస్ యాక్ట్, 2023:** లీగల్ మెట్రాలజీ యాక్ట్ లోని 7 సెక్షన్లను డీక్రిమినలైజ్ (Decriminalize) చేశారు. కొన్ని రకాల ఉల్లంఘనలకు జైలు శిక్షను తొలగించి, కేవలం ద్రవ్య జరిమానాలు విధించేలా మార్చారు.

- **జన్ విశ్వాస్ యాక్ట్, 2026:** మొదటిసారి జరిగే చిన్న చిన్న విధానపరమైన లోపాలకు నేరుగా జరిమానా విధించకుండా, వాటిని సరిదిద్దుకోవడానికి "ఇంప్రోవ్మెంట్ నోటీసు" (Improvement Notice) ఇచ్చే విధానాన్ని తెచ్చారు (ముఖ్యంగా MSMEలకు ఊరట).

ఈ-మాప్ పోర్టల్ (EMAAP PORTAL):

- వినియోగదారుల వ్యవహారాల శాఖ (Department of Consumer Affairs) ప్రారంభించిన డిజిటల్ ప్లాట్ఫారమ్. ఇది తయారీదారులు, డీలర్లు, దిగుమతిదారులకు దేశవ్యాప్తంగా ఆన్లైన్ రిజిస్ట్రేషన్ సేవలను (G2B) అందిస్తుంది.

వన్ నేషన్, వన్ టైమ్ ఇనిషియేటివ్ (ONE NATION, ONE TIME):

- భారతదేశం అంతటా మిల్లీసెకండ్ నుండి మైక్రోసెకండ్ ఖచ్చితత్వంతో భారత ప్రామాణిక సమయాన్ని (IST) వ్యాప్తి చేయడం దీని లక్ష్యం.
- టెలికాం, బ్యాంకింగ్, పవర్ గ్రిడ్స్ మరియు 5G సేవలలో విదేశీ టైమ్ సోర్సెస్ (GPS) పై ఆధారపడటాన్ని తగ్గించడానికి ఇస్రో (ISRO) మరియు NPL సహకారంతో దీనిని అమలు చేస్తున్నారు.

OIML సర్టిఫికేషన్ గుర్తింపు (GLOBAL TRADE):

- భారతదేశం 1956 లో ఇంటర్నేషనల్ ఆర్గనైజేషన్ ఆఫ్ లీగల్ మెట్రాలజీ (OIML) లో చేరింది.
- 2023 లో, అంతర్జాతీయంగా ఆమోదించబడే OIML అప్రూవల్ సర్టిఫికేట్లను జారీ చేసే అధికారం పొందిన ప్రపంచంలోని 13వ దేశంగా భారతదేశం నిలిచింది. దీనివల్ల భారతీయ తయారీదారులు అదనపు అంతర్జాతీయ పరీక్షల ఖర్చు లేకుండా విదేశాలకు ఎగుమతి చేయవచ్చు.

4. మెట్రాలజీ మరియు సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాలు (SDGS)

(మెయిన్/ఎస్సె/ఆన్సర్ రైటింగ్లో వాల్యూ ఎడిషన్ కోసం)

- SDG 1 (దారిద్ర్య నిర్మూలన): సరైన కొలతల ద్వారా వినియోగదారుల రక్షణ మరియు పారదర్శక ధరలు.
- SDG 3 (ఆరోగ్యం): ఖచ్చితమైన వైద్య నిర్ధారణ పరికరాల (Thermometers, BP Monitors) ప్రామాణీకరణ.
- SDG 7 (స్వచ్ఛమైన శక్తి): స్మార్ట్ మీటర్ల ద్వారా ఇంధన పంపిణీ పర్యవేక్షణ.
- SDG 9 (పరిశ్రమలు, ఆవిష్కరణలు): పారిశ్రామిక నాణ్యత, క్వాలిట్రేషన్ మరియు సెమీకండక్టర్ తయారీలో ఖచ్చితత్వం.
- SDG 13 (వాతావరణ చర్య): పర్యావరణ పర్యవేక్షణ పరికరాల ద్వారా ఖచ్చితమైన వాతావరణ పరిశోధన.

✦ కీలకమైన వన్-టైమ్ ఫ్యాక్ట్స్ (For SSC/Banking/Prelims):

- వరల్డ్ మెట్రాలజీ డే: ప్రతి సంవత్సరం మే 20 న జరుపుకుంటారు (1875 నాటి 'మీటర్ కన్వెన్షన్' జ్ఞాపకార్థం).
- 2026 థీమ్: "Metrology: Building Trust in Policy Making".
- ఇ-కామర్స్ కొత్త నిబంధన: ఇ-కామర్స్ ప్లాట్ఫారమ్లపై వస్తువుల 'కంట్రీ ఆఫ్ ఆరిజిన్' (ఏ దేశంలో తయారైంది) అనే వివరాలను వెల్లడించడం 1 జూలై 2027 నుండి తప్పనిసరి.

భారతదేశ జౌళి రంగం: భారత్ టెక్స్ 2026 మరియు డిజిటల్ పరిణామాలు

(India's Textile Sector: Bharat Tex 2026 and Digital Advancements)

1. భారత్ టెక్స్ 2026 (BHARAT TEX 2026) - ప్రాథమికాంశాలు

- **ఏమిటి?:** ఇది భారతదేశంలోనే అత్యంత భారీ స్థాయిలో నిర్వహించబడే **అంతర్జాతీయ గ్లోబల్ టెక్స్టైల్ ఈవెంట్**.
- **ఎప్పుడు & ఎక్కడ?:** 14-17 జూలై 2026 వరకు న్యూఢిల్లీలోని 'భారత్ మండపం' లో జరగనుంది.
- **ఎవరు నిర్వహిస్తున్నారు?:** దీనిని కేంద్ర జౌళి శాఖ (Ministry of Textiles) మద్దతుతో, 11 జౌళి ఎగుమతి ప్రోత్సాహక మండలిలు (Export Promotion Councils) మరియు పరిశ్రమల సంస్థల కూటమి అయిన 'భారత్ టెక్స్టైల్ ప్రోమోషన్ కౌన్సిల్' సంయుక్తంగా నిర్వహిస్తోంది.

2. ప్రధాన ఉద్దేశం మరియు '5F' విజన్

ఈ ఈవెంట్ గౌరవనీయులైన ప్రధానమంత్రి ప్రతిపాదించిన '5F' **విజన్** (5F Vision) ఆధారంగా రూపొందించబడింది. పరీక్షల్లో ఈ 5Fల విస్తరణ (Expansion) చాలా ముఖ్యం:

1. **Farm** (వ్యవసాయ క్షేత్రం - పత్తి పండించడం)
2. **Fibre** (నార/పోగు)
3. **Factory** (కర్మాగారం)
4. **Fashion** (ఫ్యాషన్)
5. **Foreign** (విదేశాలు - ఎగుమతులు)

లక్ష్యం: భారతదేశాన్ని విశ్వసనీయమైన, సుస్థిరమైన (Sustainable) మరియు ఆవిష్కరణలతో కూడిన ప్రపంచ జౌళి సోరింగ్ & పెట్టుబడుల గమ్యస్థానంగా మార్చడం.

3. కరెంట్ అఫైర్స్ అప్ డేట్: 'భారత్ టెక్స్ 2026 మొబైల్ యాప్'

కేంద్ర జౌళి శాఖ కార్యదర్శి **శ్రీమతి నీలం షమీ రావు** (Ms. Neelam Shami Rao) ఈ అధికారిక ఈవెంట్ యాప్ ను ప్రారంభించారు.

యాప్ లోని సాంకేతిక/కీలక ఫీచర్లు (EXAM-ORIENTED HIGHLIGHTS):

- **AI స్మార్ట్ అసిస్టెంట్ (AI Smart Assistant):** అంతర్జాతీయ మరియు దేశీయ ప్రతినిధులకు వేదిక, ఈవెంట్ షెడ్యూల్ మరియు దిశానిర్దేశాల గురించి 24x7 సమాధానాలు ఇచ్చే ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) ఆధారిత చాట్ బాట్ సదుపాయం ఉంది.
- **బిజినెస్ మ్యాచ్ మేకింగ్ & నెట్ వర్కింగ్:** ఎగ్జిబిటర్లు, కొనుగోలుదారులు (Buyers) పరస్పరం వ్యాపార సమావేశాలు షెడ్యూల్ చేసుకోవడానికి డిజిటల్ వేదిక.
- **క్యూఆర్-ఆధారిత లీడ్ క్యాప్చర్ (QR-based Lead Capture):** డిజిటల్ బ్యాడ్జెట్లను స్కాన్ చేయడం ద్వారా వ్యాపార వివరాలను భద్రపరుచుకునే 'లీడ్ వాలెట్' (Lead Wallet) సౌకర్యం.
- **ఇండోర్ నావిగేషన్ (Wayfinding Support):** భారత్ మండపం లోపల వివిధ స్థాళ్లు, కంపెనీల బూత్లను సులభంగా కనుగొనడానికి వీలుగా మ్యాపింగ్ రూటింగ్ అందించబడింది.

4. ప్రదర్శించబడే కీలక రంగాలు (VALUE CHAIN SHOWCASE)

భారతదేశ జౌళి రంగానికి ఉన్న సమగ్ర విలువైన గొలుసు (Integrated Value Chain)ను ఈ ఈవెంట్ ప్రతిబింబిస్తుంది. ఇందులో కింది విభాగాలు ఉంటాయి:

- సాంప్రదాయ చేనేత మరియు హస్తకళలు (Handlooms & Handicrafts)
- దుస్తులు మరియు గృహ అలంకరణ జౌళి (Apparel & Home Textiles)
- **టెక్నికల్ టెక్స్టైల్స్ (Technical Textiles):** ఆటోమొబైల్, వైద్య, రక్షణ రంగాలలో వాడే ప్రత్యేకమైన అధునాతన వస్త్రాలు.
- సుస్థిర వస్త్రాలు (Sustainable Textiles) మరియు ఇంటెలిజెంట్ మ్యానుఫ్యాక్చరింగ్ టెక్నాలజీస్.

✦ **కీలకమైన ఫ్యాక్ట్స్ (Quick Facts for Prelims/SSC/Banking):**

- **జౌళి శాఖ ప్రస్తుత కార్యదర్శి:** నీలం షమీ రావు.
- **ఈవెంట్ వేదిక:** భారత్ మండపం, న్యూఢిల్లీ (ఇదే వేదికపై గతంలో G20 శిఖరాగ్ర సదస్సు కూడా జరిగింది).
- **అంచనా పరిమాణం:** ఈ సదస్సుకు 7,000 కంటే ఎక్కువ మంది అంతర్జాతీయ కొనుగోలుదారులు మరియు 1.30 లక్షల మందికి పైగా వాణిజ్య సందర్శకులు హాజరవుతారని అంచనా.

భారతదేశ ప్రజారోగ్య రంగానికి అంతర్జాతీయ గుర్తింపు: 79వ వరల్డ్ హెల్త్ అసెంబ్లీ & PMNCH సదస్సు

(Global Recognition of India's Public Health: 79th World Health Assembly & PMNCH Meet)

1. ద్వైపాక్షిక సమావేశం (BILATERAL MEETING) - ముఖ్యాంశాలు

- **వేదిక:** జెనీవా (Geneva) లో జరుగుతున్న 79వ వరల్డ్ హెల్త్ అసెంబ్లీ (79th World Health Assembly - 2026) ప్రాంగణం.
- **పాల్గొన్న ప్రముఖులు:** భారత కేంద్ర ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేమ శాఖ మంత్రి శ్రీ జగత్ ప్రకాష్ నడ్డా (J.P. Nadda) మరియు PMNCH బోర్డ్ చైర్ శ్రీమతి హెలెన్ క్లార్క్ (Ms. Helen Clark).
- **భారతదేశ స్థానం:** ఈ బోర్డులో భారతదేశం ప్రస్తుతం **వైస్ చైర్ (Vice Chair)** గా మరియు స్టాండింగ్ కమిటీ చైర్మన్ గా క్రియాశీలక నాయకత్వ పాత్రను పోషిస్తోంది.
- **ఆర్థిక సహాయం:** PMNCH సంస్థకు భారతదేశం ఏటా **2 మిలియన్ యూఎస్ డాలర్ల (USD 2 Million) నిరంతర గ్రాంట్ (Grant in perpetuity)** సహాయాన్ని అందిస్తోంది.

2. PMNCH అంటే ఏమిటి? (WHAT IS PMNCH?)

- **పూర్తి పేరు:** Partnership for Maternal, Newborn and Child Health (తల్లులు, నవజాత శిశువులు మరియు పిల్లల ఆరోగ్యం కోసం భాగస్వామ్య సంస్థ).
- **ఏర్పడిన సంవత్సరం:** 2005.
- **లక్ష్యం:** మహిళలు, గర్భిణీలు, నవజాత శిశువులు మరియు యుక్తవయస్సులో ఉన్న పిల్లల (Adolescents) ప్రపంచవ్యాప్త ఆరోగ్య ప్రమాణాలను మెరుగుపరచడం.
- **భారతదేశ అనుబంధం:** ఈ సంస్థ ఏర్పడిన 2005 నుంచే భారతదేశం ఇందులో భాగస్వామిగా కొనసాగుతోంది.

3. భారతదేశ ప్రజారోగ్య విజయాలు (PUBLIC HEALTH MILESTONES)

సమావేశంలో కేంద్ర మంత్రి ప్రస్తావించిన, పరీక్షల దృష్ట్యా అత్యంత కీలకమైన అంశాలు:

- **రాష్ట్రీయ కిశోర్ స్వాస్థ్య కార్యక్రమం (RKSK) - 2014:**

- యుక్తవయస్సు పిల్లల (Adolescents) కోసం ఒక ప్రత్యేక జాతీయ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించిన **తొలి దేశాలలో భారతదేశం ఒకటి.**
- దీని కింద పాఠశాలలు, కమ్యూనిటీలు మరియు ఆరోగ్య కేంద్రాల ద్వారా యువతకు అవసరమైన ఆరోగ్య సేవలు అందిస్తున్నారు.
- **MMR & IMR తగ్గింపు:**
- ప్రపంచ సగటు పోకడల కంటే వేగవంతమైన రేటుతో భారతదేశం తన **మాతృ మరణాల నిష్పత్తి (Maternal Mortality Ratio - MMR)** మరియు **శిశు మరణాల రేటు (Infant Mortality Rate - IMR)** లను గణనీయంగా తగ్గించగలిగింది.
- **డిజిటల్ పబ్లిక్ గూడ్స్ (Digital Public Health Goods):**
- భారతదేశం భారీ ఎత్తున సాంకేతిక వనరులను, ఆరోగ్య రంగ డిజిటల్ పబ్లిక్ గూడ్స్ (ఉదాహరణకు: CoWIN, eSanjeevani వంటివి) అభివృద్ధి చేసింది. వీటిని అంతర్జాతీయ సమాజంతో పంచుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉందని ప్రకటించింది.

4. వ్యూహాత్మక మరియు తాత్విక విధానం (MAINS VALUE ADDITION)

- **వసుదైవ కుటుంబకం:** గ్లోబల్ హెల్త్ సవాళ్లను ఎదుర్కోవడంలో భారతదేశం "వసుదైవ కుటుంబకం" (ప్రపంచమంతా ఒకే కుటుంబం) అనే ప్రాచీన తాత్విక సిద్ధాంతాన్ని విశ్వసిస్తూ, ఇతర దేశాలకు సాంకేతిక మార్గదర్శకత్వం మరియు మద్దతు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉందని పునరుద్ఘాటించింది.
- **భవిష్యత్ ప్రాధాన్యతలు:** మహిళలు, పిల్లల ఆరోగ్యంతో పాటు పెరుగుతున్న **అంటువ్యాధులు కాని వ్యాధుల (Non-Communicable Diseases - NCDs)** భారాన్ని తగ్గించడంపై PMNCH తో కలిసి పని చేయాలని భారత్ నిర్ణయించింది.

✦ కీలకమైన ఫ్యాక్ట్స్ (Quick Facts for Prelims/SSC/Banking):

- 79వ వరల్డ్ హెల్త్ అసెంబ్లీ ఎక్కడ జరిగింది?: జెనీవా, స్విట్జర్లాండ్.
- భారత ప్రస్తుత ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి: జగత్ ప్రకాష్ నడ్డా.
- PMNCH బోర్డ్ చైర్ ఎవరు?: హెలెన్ క్లార్క్ (ఈమె న్యూజిలాండ్ మాజీ ప్రధానమంత్రి).
- యుక్తవయస్కుల జాతీయ ఆరోగ్య కార్యక్రమం ప్రారంభమైన సంవత్సరం: 2014 (రాష్ట్రీయ కిశోర్ స్వాస్థ్య కార్యక్రమం).

ఈశాన్య ప్రాంత అభివృద్ధి: "అరుణాచల్ కివీ మిషన్" ప్రారంభం

(North-East Development: Launch of Arunachal Kiwi Mission)

1. మిషన్ ప్రాథమికాంశాలు (MISSION FUNDAMENTALS)

- **మిషన్ పేరు:** "అరుణాచల్ కివీ: ది యూఎస్పీ ఆఫ్ అరుణాచల్ ప్రదేశ్" (Arunachal Kiwi: The USP of Arunachal Pradesh).
- **ప్రారంభించిన వారు:** కేంద్ర ఈశాన్య ప్రాంత అభివృద్ధి (MDoNER) మరియు కమ్యూనికేషన్ల శాఖ మంత్రి **శ్రీ జ్యోతిరాదిత్య ఎమ్. సింధియా.**
- **మొత్తం బడ్జెట్ (Outlay):** సుమారు ₹167 కోట్లు.
- **పద్ధతి (Approach):** ఇది ఒక **క్లస్టర్ ఆధారిత సాగు (Cluster-based cultivation)** మరియు విలువ గొలుసు అభివృద్ధి (Value Chain Development) ప్రాజెక్ట్.

- **సమన్వయ సంస్థలు:** MDoNER నేతృత్వంలో కేంద్ర వ్యవసాయ, గ్రామీణాభివృద్ధి, ఆహార ప్రాసెసింగ్ మరియు మత్స్య శాఖలతో పాటు NABARD, ICAR-CITH, APEDA, NERAMAC మరియు ప్రైవేట్ పెట్టుబడిదారుల భాగస్వామ్యంతో (Whole-of-government approach) ఇది రూపుదిద్దుకుంది.

2. కీలక లక్ష్యాలు మరియు వ్యూహాత్మక చర్యలు

- **ఉత్పత్తి సామర్థ్యం:** భారతదేశం మొత్తం కివీ ఉత్పత్తిలో అరుణాచల్ ప్రదేశ్ వాటా 50 శాతం కంటే ఎక్కువ (వార్షికంగా 7,050 మెట్రిక్ టన్నులు).
- **సవాళ్ల పరిష్కారం:** ప్రస్తుతం రైతులకు గ్రేడ్-సి కివీలకు కేవలం ₹20-40/kg మాత్రమే దక్కుతోంది. దళారుల ప్రభావం తగ్గించి రైతులకు సరైన ధర కల్పించడం ఈ మిషన్ లక్ష్యం.
- **కోల్డ్-చైన్ మౌలిక సదుపాయాలు:** కివీ పండ్లు త్వరగా పాడవుతాయి కాబట్టి, పంట తర్వాతి నష్టాలను నివారించడానికి 2,000 మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల కోల్డ్-చైన్ నెట్వర్క్ను నిర్మిస్తారు.
- **క్లస్టర్ హబ్లు:** రాష్ట్రవ్యాప్తంగా 6 పోస్ట్-హార్వెస్ట్ మేనేజ్మెంట్ హబ్లను గుర్తించారు. (కీలక ప్రాంతాలు: బిరో వ్యాలీ, దిరాంగ్, కలక్తాంగ్, పి యోమి, దిబాంగ్ వ్యాలీ).
- **ఎగుమతి లక్ష్యం:** ఆర్థిక సంవత్సరం 2028 (FY 2028) నాటికి అరుణాచల్ ఆర్గానిక్ కివీని అంతర్జాతీయ మార్కెట్లో నిలబెట్టడం.

3. అంతర్జాతీయ మార్కెట్ అనుకూలత (STRATEGIC MARKET WINDOW)

- **న్యూజిలాండ్ ఆఫ్-సీజన్:** అరుణాచల్ ప్రదేశ్లో కివీల కోత కాలం (Harvest Window) నవంబర్ - జనవరి మధ్య ఉంటుంది. ఈ సమయంలో ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద కివీ ఉత్పత్తి దేశమైన 'న్యూజిలాండ్' లో ఆఫ్-సీజన్ (పంట లేని కాలం) నడుస్తుంది.
- ఈ వ్యూహాత్మక సమయాన్ని ఉపయోగించుకుని ఆగ్నేయాసియా (South-East Asia), మిడిల్ ఈస్ట్ మరియు యూరప్ మార్కెట్లోకి "అరుణాచల్ ఆర్గానిక్ కివీ"ని ఎగుమతి చేస్తారు.
- **అగ్రి-టూరిజం:** కివీ తోటల ఆధారంగా బిరో వ్యాలీ, దిరాంగ్ ప్రాంతాలలో ఆర్గానిక్ హార్టికల్చర్ ఆధారిత పర్యాటకాన్ని (Farm-stays) ప్రోత్సహిస్తారు.

4. మెయిన్స్ వాల్యూ ఎడిషన్: 'బ్రాండ్ నార్మ్ ఈస్ట్' - వన్ షేట్, వన్ యూఎస్పీ (USP)

ఈశాన్య రాష్ట్రాల ఆర్థికాభివృద్ధి కోసం ప్రతి రాష్ట్రం నుండి ఒక ప్రత్యేకమైన ఉత్పత్తిని (Unique Selling Proposition) గుర్తించి అంతర్జాతీయ స్థాయికి తీసుకెళ్లే వ్యూహాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తోంది:

రాష్ట్రం (State)	ప్రత్యేక ఉత్పత్తి (Unique Selling Proposition - USP)
అరుణాచల్ ప్రదేశ్	ఆర్గానిక్ కివీ (Organic Kiwi)
సిక్కిం	ఆర్గానిక్ షేట్ (Organic Farming)

రాష్ట్రం (State)	ప్రత్యేక ఉత్పత్తి (Unique Selling Proposition - USP)
మేఘాలయ	లకాడాంగ్ పసుపు (Lakadong Turmeric)
మిజోరాం	అల్లం (Ginger)
నాగాలాండ్	కాఫీ (Coffee)
త్రిపుర	క్వీన్ పైనాపిల్ (Queen Pineapple)
అస్సాం	ముగా సిల్క్ (Muga Silk)
మణిపూర్	పోలో హెరిటేజ్ (Polo Heritage)

✦ కీలకమైన ఫ్యాక్ట్స్ (Quick Facts for Prelims/SSC/Banking):

- భారతదేశంలోనే అతిపెద్ద కివీ ఉత్పత్తి రాష్ట్రం: అరుణాచల్ ప్రదేశ్.
- తొలి ఆర్గానిక్ సర్టిఫికేషన్: MOVCD-NER (2020) కింద కివీ పండ్లకు అధికారిక ఆర్గానిక్ సర్టిఫికేషన్ పొందిన దేశంలోనే మొదటి రాష్ట్రం అరుణాచల్ ప్రదేశ్.
- ప్రస్తుత అరుణాచల్ ప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి: పెమా ఖండా (Pema Khandu).
- ప్రధాన కివీ రకాలు (Cultivars): హేవార్డ్ (Hayward) మరియు అల్లిసన్ (Allison).
- QR-కోడ్ శ్రేణి: కొనుగోలుదారులు ప్యాక్లపై ఉన్న QR కోడ్ని స్కాన్ చేయడం ద్వారా అది ఏ రైతు తోటలో పండిందో కూడా తెలుసుకునే డిజిటల్ శ్రేణిని ఈ మిషన్ ప్రవేశపెడుతోంది.

రక్షణ రంగం: బహుపాక్షిక సైనిక విన్యాసాలు "ప్రగతి 2026" ప్రారంభం

(Defence: Multilateral Military Exercise PRAGATI 2026 Commences)

1. ప్రాథమికాంశాలు (EXERCISE FUNDAMENTALS)

- విన్యాసం పేరు: ఎక్స్‌పర్ సైజ్ ప్రగతి 2026 (Exercise PRAGATI 2026).

- **PRAGATI అభివియేషన్:** Partnership of Regional Armies for Growth and Transformation in the Indian Ocean Region.
- **వేదిక:** ఉమ్రోయ్ మిలిటరీ స్టేషన్, మేఘాలయ (Umroi, Meghalaya).
- **రకం:** బహుపాక్షిక సైనిక విన్యాసం (Multilateral Military Exercise).
- **సమయం/వ్యవధి:** రెండు వారాల పాటు జరిగే జాయింట్ ట్రైనింగ్ ట్రోగ్రామ్.

2. భాగస్వామ్య దేశాలు (PARTICIPATING NATIONS)

ఈ విన్యాసాలలో భారత్తో పాటు **12 మిత్రదేశాల** సైనిక బృందాలు పాల్గొంటున్నాయి:

1. భూటాన్ (Bhutan)
2. కంబోడియా (Cambodia)
3. ఇండోనేషియా (Indonesia)
4. లావోస్ (Laos)
5. మలేషియా (Malaysia)
6. మాల్దీవులు (Maldives)
7. మయన్మార్ (Myanmar)
8. నేపాల్ (Nepal)
9. ఫిలిప్పీన్స్ (Philippines)
10. సీషెల్స్ (Seychelles)
11. శ్రీలంక (Sri Lanka)
12. వియత్నాం (Vietnam)

3. ప్రధాన లక్ష్యాలు (KEY OBJECTIVES)

- **ఉగ్రవాద నిరోధక చర్యలు:** సెమ్-హౌంసెనస్ (అర్ధ-పర్వత) మరియు జంగిల్ (అటవీ) ప్రాంతాలలో ఉగ్రవాద నిరోధక ఆపరేషన్లపై (Counter-Terrorism Operations) ప్రధానంగా దృష్టి పెట్టడం.
- **ఇంటర్ఆపరేటివ్:** సంయుక్త ఆపరేషన్ల నిర్వహణలో పాల్గొనే దేశాల సైన్యాల మధ్య పరస్పర సమన్వయం మరియు వ్యూహాత్మక నైపుణ్యాలను (Tactical Proficiency) మెరుగుపరచడం.
- **ఇంటెలిజెన్స్ షేరింగ్:** బహుపాక్షిక వాతావరణంలో సమాచార మార్పిడి (Intelligence Sharing) మరియు నిర్వహణ కోసం ఉమ్మడి భావనలను రూపొందించడం.
- **ఉత్తమ పద్ధతుల మార్పిడి:** వివిధ దేశాల సైన్యాలు తమ పూర్వ అనుభవాల ద్వారా నేర్చుకున్న అత్యుత్తమ పద్ధతులను (Best Practices) ఒకరితో ఒకరు పంచుకోవడానికి ఒక సంస్థాగత యంత్రాంగాన్ని (Institutionalised Mechanism) ఏర్పాటు చేయడం.

4. మెయిన్ వాల్యూ ఎడిషన్ & ఆత్మనిర్పూర్ణ భారత్ (MAINS VALUE ADDITION)

- **రక్షణ దౌత్యం (Defence Diplomacy):** హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో (IOR) ప్రాంతీయ భద్రత, స్థిరత్వం మరియు దేశాల మధ్య పరస్పర రక్షణ సంబంధాలను బలోపేతం చేయడానికి ఈ విన్యాసం భారత్ యొక్క 'Act East' మరియు సాగర్ (SAGAR - Security and Growth for All in the Region) విజన్కు అనుగుణంగా ఉంది.
- **స్వదేశీ రక్షణ ప్రదర్శన:** ఈ విన్యాసాల సందర్భంగా "ఆత్మనిర్పూర్ణ భారత్" చొరవ కింద భారతీయ సాంకేతిక మరియు రక్షణ సంస్థలు తమ స్వదేశీ పరికరాలు, సరికొత్త ఆవిష్కరణలను ప్రదర్శిస్తున్నాయి. ఇది రక్షణ ఉత్పత్తిలో భారతదేశం సాధిస్తున్న స్వయంసమృద్ధిని ప్రపంచానికి చాటిచెప్పడానికి ఒక వేదికగా ఉపయోగపడుతుంది.

✦ కీలకమైన ఫ్యాక్ట్స్ (Quick Facts for Prelims/SSC/Banking):

- **భారత సైన్యం తరపున హాజరైన ప్రముఖులు:** మేజర్ జనరల్ సునీల్ పియోరన్ (Additional Director General of Infantry, Indian Army).
- **భౌగోళిక ప్రాధాన్యత:** ఈశాన్య రాష్ట్రమైన మేఘాలయలోని ఉమ్రోయ్ (Umroi) అంతర్జాతీయ జాయింట్ మిలిటరీ విన్యాసాలు నిర్వహించడానికి భారతదేశంలోని ఒక ప్రముఖ వ్యూహాత్మక శిక్షణ కేంద్రం.

రక్షణ & అంతర్జాతీయ సంబంధాలు: భారత్ - దక్షిణ కొరియా ద్వైపాక్షిక రక్షణ చర్చలు (మే 2026)

(India-Republic of Korea Bilateral Defence Talks in Seoul)

1. సమావేశ ప్రాథమికాంశాలు (MEETING FUNDAMENTALS)

- **వేదిక:** సియోల్, దక్షిణ కొరియా (Seoul, Republic of Korea - RoK).
- **తేదీ:** మే 20, 2026.
- **పాల్గొన్న ప్రముఖులు:**
 - భారతదేశం తరపున: కేంద్ర రక్షణ మంత్రి శ్రీ రాజ్ నాథ్ సింగ్.
 - దక్షిణ కొరియా తరపున: జాతీయ రక్షణ మంత్రి మిస్టర్ అన్ గ్యు-బెక్ (Mr Ahn Gyu-back).
- **వ్యూహాత్మక సమన్వయం:** భారతదేశపు 'యాక్ట్ ఈస్ట్ పాలసీ' (Act East Policy) మరియు దక్షిణ కొరియా యొక్క ప్రాంతీయ వ్యూహాత్మక విజన్ మధ్య పరస్పర సహకారాన్ని బలోపేతం చేయడం ఈ చర్చల ముఖ్య ఉద్దేశం.
- **లక్ష్యం:** ఒక ఉచిత, బహిరంగ, అంతర్గత మరియు నియమ-ఆధారిత ఇండో-పసిఫిక్ (Free, open, inclusive and rule-based Indo-Pacific) ప్రాంతాన్ని నిర్మించడం.

2. కుదిరిన కీలక ఒప్పందాలు (KEY MOUS & AGREEMENTS)

రక్షణ రంగాన్ని మరింత బలోపేతం చేస్తూ మూడు ప్రధాన రంగాలలో అవగాహన ఒప్పందాలు (MoUs) కుదిరాయి:

1. **డిఫెన్స్ సైబర్ (Defence Cyber):** సైబర్ సెక్యూరిటీ రంగంలో పరస్పర సహకారం.
2. **మిలిటరీ శిక్షణ (Training):** భారతదేశపు 'నేషనల్ డిఫెన్స్ కాలేజ్' (NDC) మరియు కొరియా 'నేషనల్ డిఫెన్స్ యూనివర్సిటీ' (KNDU) ల మధ్య ఉమ్మడి శిక్షణా కార్యక్రమాలు.
3. **ఐక్యరాజ్యసమితి శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ (UN Peacekeeping):** యూఎన్ శాంతిభద్రతల మిషన్లలో ఉమ్మడి భాగస్వామ్యం.

3. రక్షణ పరిశ్రమ & ఆవిష్కరణల పర్యావరణ వ్యవస్థ (DEFENCE INDUSTRY & INNOVATION)

- **KIND-X రోడ్మ్యాప్:** 'భారత్-కొరియా డిఫెన్స్ ఇన్నోవేషన్ యాక్సిలరేటర్ ఎకోసిస్టమ్' (KIND-X - India-Korea Defence Innovation Accelerator Ecosystem) సామర్థ్యాన్ని వెలికితీసేందుకు ఒక రోడ్మ్యాప్ను చర్చించారు.
- **ఉమ్మడి ఉత్పత్తి (Joint Production):** రక్షణ మంత్రి రాజ్ నాథ్ సింగ్ దక్షిణ కొరియా డిఫెన్స్ అక్విజిషన్ ప్రోగ్రామ్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (DAPA) మంత్రి మిస్టర్ లీ యాంగ్-చుల్తో సమావేశమై సంయుక్త అభివృద్ధి, ఉమ్మడి ఉత్పత్తి మరియు సంయుక్త ఎగుమతుల (Joint Exports) పై అంగీకారానికి వచ్చారు.
- **కంపెనీల మధ్య ఒప్పందం:** భారతదేశానికి చెందిన L&T (లార్సెన్ & టుబ్రో) మరియు దక్షిణ కొరియాకు చెందిన హన్వా కో లిమిటెడ్ (Hanwha Co Ltd) మధ్య రక్షణ సాంకేతికత మరియు సామర్థ్య పెంపుదల కోసం రెండు కీలక ఒప్పందాలు కుదిరాయి.

4. మెయిన్స్ వాల్యూ ఎడిషన్: భారత రక్షణ రంగ వృద్ధి గణాంకాలు (FY 2025-26)

భారతదేశం రక్షణ రంగంలో సాధిస్తున్న స్వయంసమృద్ధిని (Atmanirbhar Bharat) చాటేలా రక్షణ మంత్రి అధికారిక గణాంకాలను విడుదల చేశారు:

- **మొత్తం రక్షణ ఉత్పత్తి (Defence Production):** ఆర్థిక సంవత్సరం 2025-26 లో రికార్డు స్థాయిలో సుమారు **₹1.54 లక్షల కోట్లు** దాటింది. ఇది రాబోయే కొద్ది నెలల్లో **₹1.75 లక్షల కోట్లకు** చేరుకుంటుందని అంచనా.
- **రక్షణ ఎగుమతులు (Defence Exports):** 2025-26 లో దాదాపు **₹40,000 కోట్లకు** చేరింది. రాబోయే 1-2 ఏళ్లలో ఇది **₹50,000 కోట్లకు** చేరుకోవడమే లక్ష్యం.
- **ఆధునిక సాంకేతికతలపై దృష్టి:** రక్షణ రంగం కేవలం సంప్రదాయ ఆయుధాలకే పరిమితం కాకుండా.. ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI), అటానమస్ సిస్టమ్స్, సెమీకండక్టర్లు, క్వాంటం టెక్నాలజీస్ మరియు స్పేస్ ఆధారిత సామర్థ్యాలపై భారత్-కొరియా కలిసి పనిచేయనున్నాయి.

5. అంతర్గత & బాహ్య భద్రతా వ్యూహాలు (SECURITY DOCTRINES)

- **నో ఫస్ట్ యూజ్ (No First Use - NFU):** భారతదేశం బాధ్యతాయుతమైన అణు దేశంగా తన 'నో ఫస్ట్ యూజ్' విధానానికి కట్టుబడి ఉంటుందని, అయితే ఎలాంటి అణు బ్లాక్ మెయిల్ ను (Nuclear Blackmail) సహించబోదని స్పష్టం చేశారు.
- **ఆపరేషన్ సిందూర్ (Operation Sindoor):** ఉగ్రవాదంపై భారతదేశం యొక్క కఠినమైన వైఖరికి మరియు మారుతున్న సరికొత్త రక్షణ వ్యూహానికి (Assertive and Decisive Policy) ఈ ఆపరేషన్ ఒక నిదర్శనమని రక్షణ మంత్రి పేర్కొన్నారు.

✦ పిలిమ్స్/SSC/బ్యాంకింగ్ క్విజ్ ఫ్యాక్షన్:

- **కొరియా యుద్ధ స్మారకం:** రక్షణ మంత్రి తన పర్యటనను సియోల్ లోని 'కొరియన్ వార్ సెమెట్రీ' ని సందర్శించి, కొరియా యుద్ధ వీరులకు నివాళులర్పించడం ద్వారా ప్రారంభించారు.
- **భారత ప్రవాసులు (Diaspora):** గత దశాబ్ద కాలంలో అంతర్జాతీయంగా భారతదేశ గౌరవం మరియు వ్యూహాత్మక ప్రాధాన్యత గణనీయంగా పెరిగాయని మంత్రి ఇక్కడ ప్రస్తావించారు.

అంతర్జాతీయ సంబంధాలు: భారత్ - ఇటలీ సంయుక్త ప్రకటన (మే 2026)

(India-Italy Joint Declaration 2026)

1. పర్యటన ప్రాథమికాంశాలు (VISIT FUNDAMENTALS)

- **సమయం:** మే 19-20, 2026.
- **నేపథ్యం:** ఇటలీ ప్రధాని జార్జియా మెలోని ఆహ్వానం మేరకు భారత ప్రధాని శ్రీ నరేంద్ర మోదీ ఇటలీలో అధికారిక పర్యటన చేశారు.
- **కీలక పరిణామం:** ఇరు దేశాల మధ్య సంబంధాలను "ప్రత్యేక వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం" (Special Strategic Partnership) స్థాయికి పెంచాలని ఇరు నేతలు నిర్ణయించారు.
- **సమీక్షా యంత్రాంగం:** ఇరు దేశాల విదేశాంగ మంత్రుల నేతృత్వంలో "జాయింట్ స్ట్రాటజిక్ యాక్షన్ ప్లాన్ 2025-2029" అమలును పర్యవేక్షించడానికి ఒక ప్రత్యేక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేశారు.

2. ఆర్థిక సహకారం & పెట్టుబడులు (ECONOMIC & TRADE TARGETS)

- **ద్వైపాక్షిక వాణిజ్య లక్ష్యం:** 2029 నాటికి ఇరుదేశాల మధ్య ద్వైపాక్షిక వాణిజ్యాన్ని 20 బిలియన్ యూరోలకు (€ 20 Billion) చేర్చాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు.
- **కీలక రంగాలు:** టెక్స్టైల్స్, క్లీన్ టెక్నాలజీస్, సెమీకండక్టర్లు, ఆటోమోటివ్, ఫార్మాస్యూటికల్స్, క్రిటికల్ రా మెటీరియల్స్, మరియు ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ రంగాలలో పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించడం.
- **క్రిటికల్ మినరల్స్ MoU:** వ్యూహాత్మక ఖనిజాల (Critical Minerals) రంగంలో స్థిరమైన మరియు స్థితిస్థాపక సరఫరా గొలుసుల (Resilient Supply Chains) కోసం ఒక అవగాహన ఒప్పందం కుదిరింది. ఇందులో భాగంగా ఎలక్ట్రానిక్ వ్యర్థాలు (E-waste) మరియు మైన్ టెయిలింగ్స్ నుండి ఖనిజాల పునరుద్ధరణ (Circular Economy) పై దృష్టి పెట్టనున్నారు.
- **వ్యవసాయం:** వ్యవసాయ పరిశోధనల రంగంలో ఇరు దేశాల మంత్రిత్య శాఖల మధ్య MoU కుదిరింది.

3. కనెక్టివిటీ & మౌలిక సదుపాయాలు (CONNECTIVITY & IMEC)

- **IMEC కారిడార్:** భారతదేశం-మధ్యప్రాచ్యం-యూరప్ ఆర్థిక కారిడార్ (IMEC - India-Middle East-Europe Economic Corridor) అభివృద్ధికి ఇరు దేశాలు కట్టుబడి ఉన్నాయని పునరుద్ఘాటించారు. దీనిపై 2026 లో **మొదటి మినిస్టేరియల్ సమావేశం** నిర్వహించనున్నారు.
- **సముద్ర రవాణా:** సముద్ర రవాణా మరియు ఓడరేవుల (Maritime Transport and Ports) పై అవగాహన ఒప్పందం కుదిరింది. దీని అమలు కోసం జాయింట్ వర్కింగ్ గ్రూప్ ను ఏర్పాటు చేయనున్నారు.

4. సైన్స్, టెక్నాలజీ & అంతరిక్షం (SCIENCE, SPACE & AI)

- **INNOVIT India:** స్టార్ట్ అప్లు, ఫిన్ టెక్, హెల్త్ కేర్, క్వాంటం కంప్యూటింగ్, మరియు ఆర్టిఫిషియల్ ఇంటెలిజెన్స్ (AI) రంగాలలో ఆవిష్కరణలను ప్రోత్సహించడానికి భారతదేశంలో **"ఇన్నోవిట్ ఇండియా"** (INNOVIT India) అనే ఆవిష్కరణల హబ్ ను ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు.
- **సింక్రోట్రాన్ రేడియేషన్ యాక్సెస్:** భారతీయ పరిశోధకులకు ఇటలీలోని ట్రియోస్టేలో ఉన్న 'ఎలెట్రా సింక్రోట్రాన్ కేంద్రం' (Elettra Synchrotrone centre) సదుపాయాలను కల్పించేందుకు లెటర్ ఆఫ్ ఇంటెంట్ (LoI) పై సంతకాలు చేశారు.
- **అంతరిక్ష సహకారం (ISRO - ASI):** భారత అంతరిక్ష పరిశోధనా సంస్థ (ISRO) మరియు ఇటాలియన్ స్పేస్ ఏజెన్సీ (ASI) మధ్య భూ పరిశీలన (Earth Observation), హెలియోఫిజిక్స్ మరియు అంతరిక్ష పరిశోధనలపై భాగస్వామ్యాన్ని బలోపేతం చేయనున్నారు.

5. రక్షణ మరియు భద్రత (DEFENCE & SECURITY)

- **రక్షణ రోడ్ మ్యాప్:** హెలికాప్టర్లు, నావికా ప్లాట్ ఫారమ్లు, మెరైన్ ఆయుధాలు మరియు ఎలక్ట్రానిక్ వార్ ఫేర్ రంగాలలో ఉమ్మడి ఉత్పత్తి (Co-production), ఉమ్మడి అభివృద్ధి (Co-development) కోసం **"డిఫెన్స్ ఇండస్ట్రియల్ రోడ్ మ్యాప్"** ను ఆమోదించారు.
- **మెరిటైమ్ సెక్యూరిటీ:** సమాచార మార్పిడి మరియు సముద్ర భద్రతను పెంపొందించడానికి **"డైలాగ్ ఆన్ మెరిటైమ్ సెక్యూరిటీ"** ని ప్రారంభించనున్నారు.
- **ఉగ్రవాద నిరోధం:** 2025 ఏప్రిల్ లో జరిగిన పహలామ్ ఉగ్రదాడిని ఇరు దేశాలు తీవ్రంగా ఖండించాయి. టెర్రర్ ఫైనాన్సింగ్ ను అడ్డుకోవడానికి ఇరు దేశాల మధ్య శాశ్వత టాస్క్ ఫోర్స్ (Permanent Task Force) తొలి సమావేశాన్ని స్వాగతించారు.
- **ఈడీ (ED) ఒప్పందం:** భారత ఎన్ ఫోర్స్ మెంట్ డైరెక్టరేట్ (ED) మరియు ఇటాలియన్ 'గార్డియా డి ఫినాంజా' (Guardia di Finanza) మధ్య ఆర్థిక నేరాల నియంత్రణకై ఒక MoU కుదిరింది.

6. మైగ్రేషన్ మరియు సంస్కృతి (MIGRATION, EDUCATION & CULTURE)

- **నర్స్ ల వలసల ఒప్పందం:** భారతదేశం నుండి ఇటలీకి నర్సుల వలసలను సులభతరం చేయడానికి ప్రత్యేక జాయింట్ డిక్లరేషన్ ఆఫ్ ఇంటెంట్ (JDI) పై సంతకాలు చేశారు.
- **టాలెంట్ బ్రిడ్జ్ (ICI):** ఇటాలియన్ విశ్వవిద్యాలయాలలో చదువుతున్న భారతీయ విద్యార్థులకు అక్కడి పరిశ్రమలలో ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించేందుకు "ICI - Italy Calls India: a University-Enterprise talent bridge" ను ప్రారంభించారు.
- **లోథల్ జాతీయ హెరిటేజ్ కాంప్లెక్స్:** గుజరాత్ లోని లోథల్ లో నిర్మిస్తున్న 'నేషనల్ మెరిటైమ్ హెరిటేజ్ కాంప్లెక్స్' అభివృద్ధిలో ఇటలీ భాగస్వామ్యంపై ఒక MoU కుదిరింది.
- **సంస్కృతి మరియు పర్యాటక సంవత్సరం:** 2027 వ సంవత్సరాన్ని "భారత్-ఇటలీ సంస్కృతి మరియు పర్యాటక సంవత్సరం" గా జరుపుకోవాలని నిర్ణయించారు.

7. అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలు (GLOBAL GEOPOLITICS)

- **భారత్ - ఈయూ (India-EU):** జనవరి 27, 2026 న కుదిరిన ఇండియా-ఈయూ కాంప్రహెన్సివ్ ప్రాటజిక్ ఎజెండాను మరియు ఇండియా-ఈయూ ఉచిత వాణిజ్య ఒప్పందం (FTA) చర్చల ముగింపును ఇరు దేశాలు స్వాగతించాయి.
- **ఆఫ్రికా అభివృద్ధి:** ఇటలీ యొక్క 'మాటీ ప్లాన్' (Mattei Plan) మరియు భారతదేశ ఆఫ్రికా అభివృద్ధి భాగస్వామ్యానికి అనుగుణంగా డిజిటల్ పబ్లిక్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ (DPI), వ్యవసాయం, విద్య రంగాలలో త్రైపాక్షిక (Trilateral) చొరవలను చేపట్టనున్నారు.
- **ప్రాంతీయ సంక్షోభాలు:** పశ్చిమాసియా/మధ్యప్రాచ్యంలో ఏప్రిల్ 8, 2026 న ప్రకటించిన కాల్పుల విరమణను స్వాగతిస్తూ, హార్ముజ్ జలసంధి (Strait of Hormuz) లో నౌకాయాన స్వేచ్ఛను కోరారు. ఉక్రెయిన్ రష్యా యుద్ధంపై ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తూ దౌత్య విధానాల ద్వారా శాంతిని కోరారు.